

ROMSKE PORODICE IZ KAMPA BANLOZI U BOSNI POSTIGLE NAGODBU U SLUČAJU PROTIV VODOVODA ZBOG USKRAĆIVANJA PRISTUPA VODI

Brisel, 25. mart 2025: Evropski centar za prava Roma (ERRC) pozdravlja značajan sporazum o nagodbi postignut u slučaju sistemske diskriminacije od strane vodovoda protiv romskih stanovnika kampa Banlozi, koji se nalazi u blizini Zenice u Bosni i Hercegovini. U slučaju je tražena odšteta od Javnog preduzeća "Vodovod i Kanalizacija" d.o.o. Zenica zbog uskraćivanja pristupa pitkoj vodi i uslugama sanitacije stanovnicima kampa. Nagodba, finalizirana 7. marta 2025. godine, predviđa finansijsku kompenzaciju za 118 pogođenih stanovnika i postavlja važan presedan za napore protiv diskriminacije u Bosni i Hercegovini. Javno preduzeće mora platiti više od 137.000 € na ime naknade štete i pravnih troškova kao rezultat nagodbe. Slučaj su zastupali advokati Sanela i Almin Dautbegović u ime ERRC-a.

"Ova presuda predstavlja ključni korak naprijed u uspostavljanju progresivnije sudske prakse o pravu na pristup vodi i osnovnim uslugama za ranjive zajednice. Ona naglašava važnost pozivanja javnih institucija na odgovornost za diskriminatorne prakse i osigurava da romske zajednice, kao i sve druge, imaju osnovno pravo na pristup čistoj vodi i sanitarnim uslugama bez predrasuda, istovremeno

potvrđujući njihovo pravo na dobijanje naknade za štetu pretrpljenu zbog uskraćivanja takvog pristupa", izjavila je pravna direktorica ERRC-a, Senada Sali.

"Uskraćivanje pitke vode u kampu Banlozi, koje je trajalo dugo vremena, jedinstven je presedan u praksi kršenja ljudskih prava. Stotinu ili više ljudi kaže 'nemamo vode', a svi naši zahtjevi i žalbe vlastima nisu urodili plodom. Kada se slučaj konačno iznese pred sud, dolazi do neobičnog fenomena reakcije tuženog, koji osporava sve. Posljednje poglavlje je povoljna presuda koja dodjeljuje pojedinačne iznose koji nisu veliki, ali ovaj proces će otvoriti vrata budućoj zaštiti od kršenja ljudskih prava putem sudova. Konačno, svi tužitelji su oduševljeni presudom, u čiji ishod inače nisu vjerovali, baš kao što ne vjeruju političkoj zajednici i vlastima koje nikada ne žure da riješe njihova prava", rekao je bosanski advokat za ljudska prava koji je zastupao slučaj, Almin Dautbegović.

Pozadina

Nedavno riješeni slučaj podnesen je na osnovu prethodno dobijene kolektivne tužbe koju je podnio ERRC, a koja je tvrdila da sistemsko uskraćivanje osnovnih komunalnih usluga predstavlja etničku diskriminaciju. U izvornom slučaju, ERRC je nastojao riješiti probleme vezane za opskrbu pitkom vodom u lokalnom naselju. 19. marta 2021. godine, Općinski sud u Zenici izdao je presudu broj [43 0 P 178741 19 P](#), proisteklu iz kolektivne tužbe koju je Evropski centar za prava Roma (ERRC) podnio 26. novembra 2019. godine (prva kolektivna tužba za diskriminaciju ikada podnesena u ovoj jurisdikciji).

U svojoj presudi, Općinski sud u Zenici utvrdio je da je Javno preduzeće "Vodovod i Kanalizacija" d.o.o. Zenica namjerno prekinulo glavni dovod vode u kamp Banlozi, ostavljajući sve stanovnike bez pristupa pitkoj vodi. Sud je zaključio da je ovo isključenje vodoopskrbnih usluga bilo čin sistemske diskriminacije protiv romskih stanovnika i naložio je hitno ponovno uspostavljanje vodoopskrbnih usluga u kampu. Sud je odbacio tvrdnje da su stanovnici dirali vodoopskrbu, navodeći nedostatak dokaza, i naglasio širi obrazac sistemske diskriminacije s kojom se romske zajednice u Bosni i Hercegovini suočavaju.

Kantonalni sud u Zenici potvrdio je ovu presudu 31. maja 2021. godine, osnažujući odluku da je diskriminacija bila sistemska i specifično usmjerena protiv romskih stanovnika.

Sporazum o nagodbi

Nakon godina pravnih postupaka, postignut je sporazum o nagodbi kako bi se nadoknadila šteta pogođenim romskim stanovnicima za nematerijalnu štetu pretrpljenu zbog produženog perioda uskraćivanja vode.

Ključni uslovi uključuju:

- **Odšteta:** 118 tužitelja će primiti po 2.200 KM (približno 1.125 €), što ukupno iznosi 259.600 KM (132.750 €).
- **Pravni troškovi:** Tuženi će pokriti 9.344,80 KM (4.780 €) za pravne troškove i sudsku taksu od 120 KM (61 €), što ukupno iznosi 268.944,80 KM (137.591 €).
- **Uslovi plaćanja:** Javno preduzeće mora prenijeti sredstva u roku od 15 dana, uz zakonsku zateznu kamatu koja se primjenjuje za kašnjenja.

- **Konačnost:** Tužitelji se odriču daljih potraživanja po prijemu naknade, čineći nagodbu pravno obavezujućom i izvršnom.

Tekući napori zagovaranja

Presude i sporazum o nagodbi predstavljaju značajnu pobjedu za romske stanovnike kampa Banlozi, pružajući i pravno priznanje njihovih prava i finansijsku naknadu za prošle nepravde.

Kamp Banlozi je dugo bio mjesto sistemskog zanemarivanja. U 2018. godini, ERRC je izvijestio o teškoj deprivaciji koju su trpjele romske porodice koje su živjele pod stalnom prijetnjom deložacije i nedostatka osnovnih pogodnosti kao što su čista voda i odgovarajuće sanitarne usluge. Njihova djeca su bila segregirana u izoliranim učionicama u školi, dok su kod kuće trpjeli prisustvo štakora i zmiya u slabo izoliranim barakama a to pogoršava teškoće u zimskim mjesecima.

ERRC je aktivno zagovarao prava stanovnika Banlozi, što je dovelo do značajnih intervencija u politici, uključujući zatvaranje kampa i dodjelu socijalnog stanovanja svim njegovim stanovnicima. Nakon peticije ERRC-a, Ombudsman je u novembru 2022. godine izdao preporuku kojom se poziva Grad Zenica da produži ugovore o najmu socijalnog stanovanja sa jedne na pet godina, osiguravajući veću stabilnost za romske porodice.

Ovaj slučaj naglašava dužnost javnih institucija da poštuju zakone protiv diskriminacije i osiguraju jednak pristup osnovnim uslugama za sve građane. On uspostavlja važan presedan u Bosni i Hercegovini za rješavanje etničke diskriminacije prema domaćem zakonu i međunarodnim konvencijama o ljudskim pravima. Važno je da slučaj potvrđuje da sistemska diskriminacija protiv marginaliziranih zajednica neće ostati bez izazova.

Za više informacija ili dogovor intervjua kontaktirajte:

Mustafa Asanovski
Regionalni monitor za ljudska prava
Evropski centar za prava Roma
mustafa.asanovski@errc.org
+389 77 835 187

Jonathan Lee (in English)
Direktor za zagovaranje i komunikacije
Evropski centar za prava Roma
jonathan.lee@errc.org
+32 49 288 7679